

CHELSEA MANNING, ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE:

V ZAPORU, KER JE OPOZORILA NA MOŽNE KRŠITVE ČLOVEKOVIH PRAVIC

Ameriška vojakinja Chelsea Manning je bila obsojena na 35 let zapora, ker je spletni strani Wikileaks poslala zaupne dokumente ameriške vlade. Dokumenti izpostavljajo možne kršitve človekovih pravic ameriške vojske v tujini, afganistanskih in iraških vojaških sil, ki so sodelovale z ameriško vojsko, in Cie. Chelsea je želela spodbuditi razpravo o stroških vojne in povečati osveščenost o delovanju ameriške vojske.

V osmerki poiščite ključne besede, povezane s primerom.

WIKILEAKS – Mednarodna neprofitna medijska organizacija, ki v okviru spletnega portala objavlja tajne oz. širšim množicam nedostopne dokumente, prejete s strani anonimnih virov. Vodja organizacije je Julian Assange, svetovno pozornost so pritegnili leta 2010, ko so objavili številne zaupne dokumente ameriške vlade.

ŽVIŽGAČ – Posamezniki, ki razkrijejo napačno ali nezakonito delovanje v nekem podjetju, organizaciji ali vladi. Njihovo vest in svetovni nazor zmotijo kršenje pravil, zakonov in človekovih pravic ter korupcija, zaradi česar zastavijo svojo kariero, včasih celo življenje, da bi javnosti razkrili kršitve.

IRAK – Država na Bližnjem vzhodu, ki so jo koalicijske sile leta 2003, ker naj bi proizvajala jedrsko orožje in z namenom rušenja režima Sadama Huseina. Chelsea Manning je med drugim razkrila posnetek pilota vojaškega helikopterja, ki strelja na iraške civiliste, novinarje in celo otroke.

SAMICA – Chelsea je pred obsodbo tri leta preživela v priporu, od tega je bila 11 mesecev 23 ur na dan v samici brez oken.

JAVNI INTERES – Interes večine državljanov oz. neka širša družbena korist. Chelsea trdi, da je z

razkritjem delovala v javnem interesu, saj je opozorila na kršitve človekovih pravic in humanitarnega prava.

APEL - Pismo, ki ga pošlješ predstavnikom oblasti (npr. predsedniku, ministrici, županu, guvernerki ...) in se z njim zavzameš za določeno žrtev (ali žrtve) kršitev človekovih pravic. V apelu npr. zahtevaš, da se iz zapora izpusti nekoga, ki je zaprt po krivici.

N	V	T	S	K	E	I	A	A	I	T	R
K	Ž	I	S	K	Ž	E	S	A	I	S	E
M	S	P	E	W	T	Č	S	I	A	A	A
N	G	I	W	V	I	A	A	A	A	M	N
E	I	E	A	I	S	G	A	C	W	I	E
K	I	S	N	J	K	Ž	N	A	C	C	I
S	E	R	E	T	N	I	I	N	V	A	J
I	I	L	V	I	R	V	L	Ž	P	I	E
G	A	V	J	A	V	Ž	G	E	G	E	A
A	L	K	K	M	K	Ž	L	I	A	P	L
R	N	A	R	S	J	A	K	E	K	K	A
C	I	I	K	I	G	A	C	A	A	S	S

Ameriška vojakinja Chelsea Manning je bila 21. avgusta 2013 obsojena na 35 let zapora, potem ko je spletni strani Wikileaks posredovala zaupna gradiva ameriške vlade. Nekateri dokumenti so kazali na potencialne kršitve človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava s strani ameriške vojske v tujini, pa tudi afganistanskih in iraških vojaških sil, ki so sodelovale z ameriško vojsko, in Cie.

Chelsea pravi, da je želela spodbuditi vsebinsko razpravo o stroških vojne in povečati osveščenost o delovanju ameriške vojske v Afganistanu in Iraku. Vendar v obrambi na sodišču niso upoštevali, da je delovala v javnem interesu. Poleg tega je bila po nepotrebnem obtožena še drugih stvari, med drugim "pomoči sovražniku". Izkazalo se je, da oblasti tako želijo bodoče žvižgače odvrniti od razkrivanja napak.

Kako je Chelsea Manning argumentirala svoje dejanje, ki so ga nekateri opisali kot herojsko, drugi kot izdajalsko: »Hotela sem sprožiti javno debato o vlogi vojaške in zunanje politike ... da bi družba ponovno ovrednotila potrebe in celo želje, da se z vojaškimi operacijami vplete v nove spopade in hkrati ignorira njihov vpliv na ljudi, ki tam živijo.«

Med čakanjem na sojenje je bila Chelsea priprta tri leta, 11 mesecev je preživela v pogojih, ki jih je strokovnjak ZN za mučenje opisal kot "krute in nečloveške". Med drugim je bila 23 ur na dan zaprta v majhni celici brez okna.

od ameriškega predsednika Baracka obame zahtevajte, naj jo takoj izpusti!

Kaj lahko naredite?

- Pišite predsedniku ZDA Baracku obami in zahtevajte,
 - naj zagotovi, da bo Chelsea Manning takoj izpuščena,
 - naj zagotovi, da bodo vse zlorabe, ki jim je bila izpostavljena, takoj in učinkovito preiskane,
 - naj zaščiti žvižgače, ki razkrijejo informacije, ki jih ima javnost pravico vedeti, namesto da jih nepošteno obtožijo.
- Napišite pismo podpore Chelsei Manning. V zaporu sme prejemati pošto, tudi razglednice in voščilnice. 17. decembra ima rojstni dan – zakaj ji ne bi poslali voščilnice? Tako bo njen rojstni dan vsaj malce vesel.

Amnesty International meni, da oblasti ne smejo kazensko preganjati nikogar, ki je z razkritjem (zaupnih) informacij izpostavil kršenje človekovih pravic. Namesto da so Chelseo obsodile, bi ZDA morale raziskati kršitve, na katere je opozorila z razkritjem dokumentov.

Prejemnikov naslov:

President Barack Obama
The White House
1600 Pennsylvania Avenue NW
Washington DC 20500
USA